

LUNDEHUNDEN

Svenska Lundehundsällskapets medlemstidning

NR 2 – 2021

Redaktionens ord...

ÄNTLIGEN ÄR MÅNGA AV OSS

vaccinerade, åtminstone en gång. De skärpta reglerna mjukas upp alltmer och vi kan träffas igen!

Det betyder att klubben äntligen kan arrangera träff och utställning i Gottåsa helgen 28-29 augusti. Läs mer om vad dessa dagar kommer att innehålla.

Efter femton år som ordförande i SLS blev Cecilia Obitz av vid årsmötet i år. Det är mycket som hänt i klubben och med verksamheten under dessa år. Läs om det digitala årsmötet och läs om Cecilias väg in i klubben.

Det norska korsningsprojektet tuffar på. Nu är över femtio valpar födda och äntligen har den första lundehund-norrbottenspetskullen fötts.

Den norska databasen som ägs av norska lundehundklubben är en veritabel fyndgruva med över 6 000 lundehundar och deras stamtavlor. Letar du efter en hane till din tik? Kolla i databasen och gör en provparning. Funderar du på vilka som är din hunds förfäder - kolla i databasen. Cecilia Obitz är utsedd av norska klubben till kartotekförare och hon går in en artikel igenom hur man använder databasen.

Norsk lundehund är en frisk och sund urhund. Men lundehundar är lättstressade och stressen sätter sig gärna i mage och tarm. Läs den intressanta artikeln *All sjukdom börjar med magen*.

För flera år sen upptäckte jag att Ludde ätit 70-procentig mörk choklad. Panik! Ge honom senap så han kräks, sa veterinärjouren. Inte kräktes han. Det blev akutbesök hos veterinären där han fick kattmat och sen en spruta för att kräkas upp allt i magen. Detta till en kostnad av 3 600 kr! Läs artikeln om allt som hunden inte ska äta.

Trevlig läsning önskar redaktionen

Svenska Lundehundsällskapet

Ordförande ordforande@lundehund.se
Maria Ringdahl, +46761452233

Vice ordförande viceordforande@lundehund.se
Olle Mårtensson, +46705938902

Sekreterare sekreterare@lundehund.se
Carina Jansson, +46708733936

Kassör kassor@lundehund.se
Susanne Gunnarsson, +46708223253

Ledamot ledamot1@lundehund.se
Ann-Christine Eriksson, +46730556917

Suppleanter ledamot2@lundehund.se
Claes Eklund, +46704122823

Suppleanter ledamot3@lundehund.se
Tove Schrödl, +46706374744

Valberedning
valberedning@lundehund.se
Cecilia Obitz, +46768085963 -sammankallande
Annika Ågren, +46703201754
Maria Hedström, +46705848729

Revisor revisor@lundehund.se
Ingegerd Jansson, +46709392164
Monika Ekman, +46707263331

Revisorsuppleant revisor@lundehund.se
Sofie Weibull, +46706806202
Lena Cederblad, +46707999588

Webmaster webmaster@lundehund.se
Ingegerd Jansson, +46709392164

Hemsida www.lundehund.se

Medlemsavgift för 2021
Svenska medlem 300kr, Utländsk medlem 325kr,
Familjemedlem 100kr
Se nedan för kontonummer Bankgiro/Bankbetalning

LUNDEHUNDEN

Redaktionen redaktion@lundehund.se
Annika Ågren, ansvarig utgivare
Cecilia Obitz
Maria Hedström
Claes Eklund
Olle Mårtensson
Göran Eklund, form och layout

Tryck Strands grafiska

ISSN 2000-012X

Manusstopp nr 1. 15 feb, nr 2. 15 maj, nr 3. 15 aug, nr 4. 15 nov.

Manusstopp för nästa nummer 15 aug. 2021

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera i insänt material. Vi vill ha bilder i obeskuret skick och med hög upplösning. Ange fotografens namn liksom dennes tillstånd till publicering. Ange namn på hund/ar och ev. personer.

Annonspriser

Uppslag 1 800 kr Helsida 1 000 kr

Halv sida 500 kr Kvarts sida 250 kr

Medlemmar annonserar för halva priset

Annonser ska betalas i förväg till SLS:

Bankgiro 5207-1594

IBAN SE03 8000 0832 7969 3378 0956

Bic SWEDSESS

Swish 123 156 1703

Kom ihåg att ange ditt namn och vad betalningen avser så underlättar det.

Ur innehållet...

5 Två årsmöten avklarade på en och samma dag!

6 Inbjudan till utställning och träff i Gottåsa

8 Tack och adjö, säger Cecilia Obitz efter femton år som ordförande

10 En lyckad omplacering när Zoom fick ett nytt hem

12 Nytt om det norska korsningprojektet

16 Lundehundspromenad i Skåne

17 Theo - en norrman som flyttat till Sverige

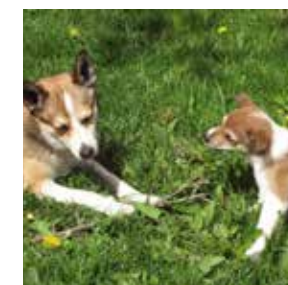
18 Norsk Lundehund Klubb databas

20 »All sjukdom börjar med magen«

22 Valp och avel

23 Det här ska ingen hund äta!

24 Hallå där!

Omslagsbilden:
Utsiraz Bugatti, Pricken 3 år, och
Kung Sunes Tjorven, 8 veckor,
bekantar sig med varandra
Foto: Eva Linderöth

Baksidesbilden:
Härliga Hund
presenterar
norsk lundehund

Ordförandes ord...

DET KÄNNS NÄSTINTILL OVERKLIGT att ha ordet i ordförandespalten i vår fina tidning Lundehunden. Jag har fått det stora ansvaret att ta över rollen som ordförande för Svenska Lundehundsällskapet efter Cecilias otroliga jobb under många års tid. Det känns nervöst och nervkittlande på samma gång. Jag vill börja med att tacka Cecilia, Annika och Maria för era långvariga år i styrelsen och ert otroliga jobb ni har gjort för vår lilla rasklubb.

Årsmötet blev i år digitalt via Google Meet och det fungerade förvånansvärt bra. Lite teknikstrul i början, men sedan fick vi kläm på det.

Nu är det en ny styrelse där vi nästan alla är ganska nya styrelsemedlemmar och jag strävar efter att vi kan arbeta för medlemmarnas och lundehundens bästa. Jag ser ett uppgående intresse av att flera medlemmar vill engagera sig och det behövs! Styrelsen kan inte göra allt, utan är beroende av er medlemmar. Kontakta gärna styrelsen om du vill hjälpas åt på något sätt, stort som smått.

Lite kort om mig. Jag heter Maria Ringdahl, 28 år och bor med min man Alexander utanför Kalmar i ett hus på landet. Vi bor här med våra tre lundehundstikar Solvi, Astrid, Freydis och våra två samojedtikar Whoppi och Sigrid och så våra tre katter. Whoppi är min första egna hund, som nu blivit 10 år gammal. Hon kom till mig som omplacering efter en god kontakt med uppfödaren. Jag började med lundehund för 6 år sedan, min första lundehund heter Floke, som sen några år tillbaka bor hos mina föräldrar.

2018 startade jag min kennel, Flokeheims kennel och sedan dess har vi haft tre valpkullar. Under dessa år har jag lärt mig otroligt mycket genom både egna erfarenheter och via nya kontakter med andra uppfödare och lundehundsmäniskor. I lundehundsvärlden är alla så omtänksamma, hjälpsamma och stöttar varandra. Detta är något jag hoppas fortsätter framöver.

Kommande aktiviteter detta år är fortfarande ovisst, men vi hoppas såklart att vår träff i Gottåsa sista helgen i augusti blir av. Men det beror på situationen med pandemin. Vi ser fram emot en utställning igen, vi hade vår senaste utställning 2018 så nu är det dags!

Först ska vi i nya styrelsen sätta oss ner och gå igenom våra framtidsvisioner med klubben och gå igenom de mål vi har i Svenska Lundehundsällskapet. Vi har ett stort ansvar gentemot våra medlemmar, vilket vi vill jobba hårt för att upprätthålla.

Vi kommer börja arbetet med att uppdatera vårt RAS dokument (Rasspecifik avelstrategi) och vill gärna att ni medlemmar läser igenom dokumentet som finns på vår hemsida och att ni kommer med synpunkter om vad som bör ses över. Det är detta dokument som ligger till grund för vår avel på lundehund och som vi inom klubben enats om.

Jag hoppas ni alla får en skön sommar med era hundar och att vaccinering fortsätter i god takt så vi kan ses i Gottåsa i augusti!

Maria Ringdahl

Så här ser hon ut, SLS nye ordförande Maria Ringdahl. I nästa nummer kommer en intervju med Maria. Foto: Alexander Ringdahl.

STÖD FONDEN FÖR FRISKA LUNDEHUNDAR

Syftet med fonden är främst att bistå med medel till forskning till förmån för lundehunden.

Det kan gälla IL, pseudopelade eller inom något annat område.

Även enskilda medlemmar kan söka bidrag ur fonden för en obduktion när hunden hastigt dött utan klar diagnos.

Ansök hos ordforande@lundehund.se.
Fonden tar tacksamt emot penninggåvor, stora som små!

Bankgiro 5207-1594
Swish 123 156 17 03
Märk inbetalningen med »Fonden« och ditt namn.

Eventuellt överskott vid lotterier, försäljning av kaffe vid klubbens träffar etc går till fonden.

Du som uppfödare eller avelshundsägare kan också bidra genom att skänka en summa per valp. Eller skänk en slant till minne av avliden hundkamrat.

Meddela vart Dina valpar hamnar på www.lundehund.se

Använd blanketten *Reg valpköpare* som du hittar under *Uppfödarfiken*

NYA MEDLEMMAR

som hälsas hjärtligt välkomna till SLS

Sofia Karlström, Mörsil
Helen Steckel, Huddinge

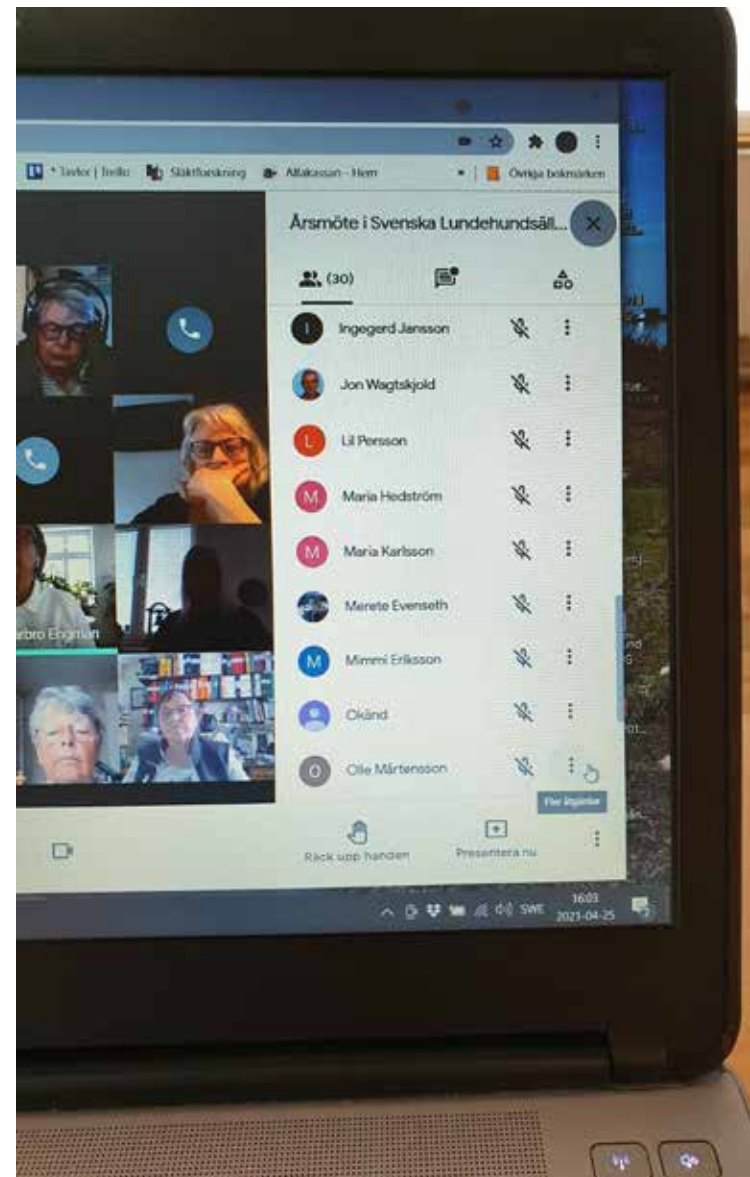
Två årsmöten avklarade på en och samma dag!

Sista söndagen i april var det äntligen dags för årsmöte för Svenska Lundehundsällskapet.

Och då blev det två möten efter varandra och allt genomfördes digitalt. Dessutom valdes

en ny ordförande, det var femton år sen det skedde senast!

Text: Annika Ågren

Ca 35 medlemmar hade anmält sig och fått en digital länk till årsmötena. Men det blev några bortfall på grund av ändrade planer och ytterligare några som tyvärr aldrig lyckades logga in sig. Till slut var vi 28 medlemmar.

Till årsmötesordförande valdes Barbro Engman, som iklätt sig den rollen flera gånger tidigare.

Första årsmötet var snabbt överstökat, det handlade ju endast om att godkänna verksamhetsberättelsen och balans- och resultaträkningen för 2019, vilket årsmötet gjorde och man gav styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2019.

Årsmöte nummer två inleddes därefter. Även den här gången godkändes verksamhetsberättelsen för 2020 samt balans- och resultaträkningen för 2020. Årsmötet gav styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2020.

Ett förslag om att höja medlemsavgifterna för alla medlemskategorier utom för huvudmedlemmar antogs av årsmötet. Höjningen träder i kraft år 2022.

Maria Karlsson, Kalmar, valdes till ny ordförande för Svenska Lundehundsällskapet. Hon har de senaste åren varit vice ordförande.

Till ordinarie ledamöter på 2 år valdes Mimmi Eriksson (omval), Susanne Gunnarsson (nyval). Olle Mårtensson valdes på 1 år (fyllnadsval). Claes Eklund och Tove Schrödl valdes till suppleanter på ett år.

Ny valberedning blev Annika Ågren på 2 år, Maria Hedström och Cecilia Obitz på 1 år. Den senare är sammanställande.

Inte mindre än åtta motioner hade lämnats in av Åsa Häggström. De handlade bland annat om avelskommittén och tidningen Lundehunden. Årsmötet beslutade enligt styrelsens förslag till beslut på alla motionerna.

När den formella delen av årsmötet var avklarad tackade avgående ordförande Cecilia Obitz de övriga i styrelsen som avgick – Maria Hedström och Annika Ågren – samt hela valberedningen och Sirpa Juslenius som varit adjungerad kassör de senaste åren.

Nyttillträdde ordföranden Maria Karlsson tackade för förtroendet och tackade sin föregångare för de många åren i klubbens tjänst.

PS Maria Karlsson har nu bytt efternamn till Ringdahl. DS

FOTNOT: Årsmötesprotokollen finns på www.lundehund.se/omoss/styrelsen/protokoll.

VÄLKOMMEN TILL SVENSKA LUNDEHUNDSÄLLSKAPETS TRÄFF OCH OFFICIELLA UTSTÄLLNING 28-29 AUGUSTI 2021

ÅRETS LUNDEHUNDSTRÄFF BLIR I GOTTÅSA, PÅ GÅRDEN HOS SUSANNE GUNNARSSON OCH OLLE MÅRTENSSON, I SÖDRA UTKANTEN AV SMÅLÄNDSKA HÖGLANDET.

Redan på **FREDAGEN DEN 27 AUGUSTI** från kl. 14.00 är du välkommen om du vill komma i god tid före utställningsdagen.

Det går bra att bekanta sig med markerna runt omkring gården eller att grilla och umgås på »distans«. Grillkol och ved kommer att finnas och du tar med vad ni vill äta och dricka.

På lördagen kl 10.00 startar vår utställning. **DOMARE ÄR KARIN SJÖHOLM ÖSTLUND.**

I anslutning till utställningen kommer alla tävlande hundar att fotograferas.

KLOCKAN 18.00 PÅ LÖRDAGSKVÄLLEN är det gemensam middag på **GRIMSLÖVS WÄRDHUS**, cirka 3 km från Gottåsa. Det blir en **BUFFÉ** med fläskfilé, en vegetarisk rätt samt kaffe/ the och **EFTERRÄTT**.

I priset 220 kr/vuxen och 70 kr/barn (upp till 12 år) ingår all alkoholfri dryck.

Under middagen blir det **PRISUTDELNING** av **KLUBBENS VANDRINGSPRISER**.

SÖNDAG FÖRMIDDAG kl. 10.00 går det traditionella »**LUNDEHUNDSRACET**« av stapeln.

FÖRBOKNING av plats för husbil/husvagn görs senast den 31 juli på svenollebertil@gmail.com. Det finns endast ett begränsat antal platser med el. Pris 250 kr/dygn med el och 200 kr/dygn utan el. Bilparkering 25 kr.

Under träffen håller vi öppet i »Café Mangelboden«.

Boende kan bokas på Grimslövs Wärdshus AB tel. 070-5223336, Grimslövs vandrarhem tel. 0470- 750072, Hotell Rådmannen i Alvesta tel. 0472-44800 eller Torne Camping tel. 0470-754120 eller tornecamping@gmail.com

Hjärtligt välkomna!

VÄLKOMMEN TILL SVENSKA LUNDEHUNDSÄLLSKAPETS OFFICIELLA UTSTÄLLNING 28 AUGUSTI I GOTTÅSA

DOMARE KARIN SJÖHOLM ÖSTLUND

Klasser och avgifter:

Valpar 4-6 mån 200 kr inofficiell

Valpar 6-9 mån 200 kr inofficiell

Kryptorchid 200 kr inofficiell (en klass)

Junior 9-18 mån 350 kr

Unghund 15-24 mån 350 kr

Öppen 15 mån > 350 kr

Champion 24 mån 350 kr

Veteran 8 år > 200 kr

OBS! Halva avgiften från tredje anmälda hunden

Efter ordinarie utställning blir det **BARN MED HUND** 30 kr, anmälan i vårt sekretariat.

Alla priser utom BIR, BIM och vandringspriser hämtas i sekretariatet.

Nytt för i år är nya fin-fina vandringspriser skänkta av Kennel Langenesjenta, Norge

UTSTÄLLNINGEN hålls på Gottåsa Norregård 1, 342 55 Grimslöv.

MIDDAG blir på Grimslövs Wärdshus i Grimslöv (se motsatt sida)

Ange på anmälan under övrigt om du är allergisk/överkänslig mot något.

ANMÄLAN till utställning och middag görs på www.lundehund.se

OBS! Bindande anmälan senast 31 juli 2021.

Vid inställd utställning återbetalas avgiften.

Hjärtligt välkomna!

Tack och adjö, säger Cecilia Obitz efter femton år som ordförande

Våren 2005 gick Cecilia Obitz intet ont anande på sitt första årsmöte i Svenska Lundehundsällskapet som nybliven lundehundsägare och gick därifrån som suppleant i styrelsen.

– Vi var fem personer på årsmötet, det var tre fler än året före! Verksamheten i klubben låg mer eller mindre nere, säger hon.

Text: Annika Ågren

Till årsmötet fanns ingen verksamhetsberättelse, ingen ekonomisk berättelse, ingenting som visade på vad som hänt under det föregående året. I princip var det en person som sett till att klubben hade överlevt de senaste åren och det var Monika Jansson (numera hedersmedlem i klubben).

När det skulle röstas om ansvarsfrihet för styrelsen påpekade Cecilia, som till vardags jobbar på Europas fjärde största båtorganisation, att det inte går att bevilja ansvarsfrihet när det inte finns något underlag för hur verksamheten skötts. De övriga blev imponerade över hennes kunskaper och valde raskt in henne i styrelsen som suppleant!

– Ja, det var så det började, skrattar Cecilia. När det var styrelsemöten ordnade vi telefonkedja för att kunna prata i grupp.

Hon var visserligen nybliven lundehundsägare, men hundar har hon haft sen barndomen. De allra flesta Berner Sennen, men också en Appenzeller Sennenhund. Men eftersom hennes man Hasse är allergisk mot hundar och pälsdjur blev det en Soft Coated Wheaten terrier som allergiker kan tåla då de inte faller.

– Muscot var den friskaste hund jag har haft, han blev 14 år och den enda gång vi behövde uppsöka veterinär var när han skurit sig i tassens. Han dog av en hjärnblödning hemma på gräsmattan.

Samma dag som de miste sin Muskot träffade de en lundehund. Åh, en sån vill jag ha, utbrast Hasse. När de läste på om rasen blev de fascinerade och började leta valp. Det blev så småningom napp i Norge och de hämtade hem tiken Erle eller Erla som hon kallades. Hon fick senare sällskap av Aspheims Trollunge, Trollis, en omplacering från Sundsvall.

Klubben fick lite av en nystart efter årsmötet. Året efter var årsmötet i Gävle med drygt tio medlemmar närvarande och då valdes Cecilia till ordförande.

– Vi hade uppfödarmöte senare samma vår med Ingvild Espelien från norska klubben och inofficiell utställning i Vaxholm med drygt 20 deltagande hundar.

De kommande åren ökade antalet uppfödare liksom medlemsantalet. 2007 firade klubben 30 år och det skulle bli gränsträff med Norsk Lundehund Kub i Morokulien. Några veckor innan träffen utbröt det oenigheter i norska klubben och alla avgick! Ansvar för att genomföra festmiddagen och hålla i evenemanget lades på SLS.

– Det blev Elin Malmqvist och jag som roddade hem det hela. Oj, vilket jobb, vi var ju noviser, minns Cecilia. Vi hade över 80 anmälda hundar till vår utställning och fick söka dispens hos SKK. Norge hade över hundra hundar på sin utställning! Men vi fixade såväl utställningen som middagen.

Deltagarna kom från hela Norden, USA och Tyskland och Cecilia fick många nya kontakter, speciellt bland norrmännen.

Åren efter växte lundehundsantalet hos familjen Obitz. Förutom Erla och Trollis, hade de tagit Mina som parningsvalp efter Trollis och så behöll de Tona, en tik från Erlas sista valpkull. De fick tillbaka en såld tik Hippo och övertog en valp Sumo efter Trollis.

– Vår senaste kull var Väröy-kullen som kom till mellan Hippo och Orvar-Odd på Vaeröy 2012.

På lundehundsträffen på Vaeröy 2012 togs de första stegen mot ett nordiskt samarbete, det som några år senare blev Nordisk Lundehund Union.

– Jag tyckte det var viktigt att vi i Norden fick ett samarbete kring den här lilla rasen och det nappade de övriga nordiska länderna på. Dagens lundehundar stammar från fem individer, så några linjer som man pratar om i andra raser finns inte i vår ras utan alla hundar är lika viktiga i arbetet med att bevara rasen.

– Så länge hundarna är friska och mentalt bra ska de användas i avel, det är så viktigt att vi får fram fler valpar, konstaterar hon. Tänk om vi återigen kunde få uppleva registreringsiffror som 2010 då det var alla time high med 49 födda valpar i Sverige.

SLS stod värd för det första NLU-mötet 2015 och sen dess har de nordiska klubbarna träffats årligen och man turas om att stå som värd. Förra året skulle mötet ha varit i Fin-

land, men ställdes in på grund av corona-pandemin.

Åren och sjukdomen IL har gjort att lundehundarna på Resarö blivit färre och färre. Idag finns bara projekthunden Godhunden Fina Flickra B3 i huset (se sidan 12).

– Vi stödjer det norska korsningsprojektet. Om norsk lundehund ska överleva måste vi få ned förekomsten av IL och, få till en större genetisk variation i rasen, det kan bara ske genom att man korsar in nya obesläktade gener. Jag hoppas förstås att Flickra ska hålla måttet och få gå i avel, men det är norska kennelklubben som bestämmer det, säger Cecilia.

SLS har årligen ordnat inofficiella utställningar, som för drygt tio år sen blev officiella.

– Min målsättning har varit att vi skulle kunna ha tre utställningar under ett år, kanske inte alla officiella. En i södra Sverige, en i mellersta Sverige och en i norra Sverige – men det har vi tyvärr inte lyckats få till, suckar Cecilia.

2009 var det domarkonferens där klubben visade upp ett antal lundehundar för ett tjugotal domare som fick lära sig hur väldigt speciell rasen är. Till konferensen gjorde styrelsen ett domarkompendium, som sen dess alltid skickas till domare som för första gången ska döma rasen.

RAS (Rasspecifik avelsstrategi) är en handlingsplan för avel som alla rasklubbar ska göra på uppdrag av SKK. SLS:s första RAS godkändes 2007. 2015 gjorde styrelsen en rejäl omarbetning av RAS, vilket till stora delar följer norska lundehundklubbens RAS från 2014.

– Vårt nuvarande RAS godkändes 2016 och i år är det dags för uppdatering.

En fredagskväll i december har Cecilia har varje år transporterat delarna till klubbens monter till Stockholms Hundmässan och byggt upp den, oftast tillsammans med Göran Eklund och sedan på söndagskvällen rivit den och tagit hem delarna.

– Mässan är viktig, den drar tusentals besökare och när folk ser våra hundar i rasparaden i stora ringen och hör oss berätta om rasen blir de så fascinerade. Det är många av våra nuvarande medlemmar som bestämde sig för lundehund efter att ha klappat en monterhund och pratat med oss i montern, konstaterar Cecilia.

En av Cecilias valpköpare 2010 visade sig lyckosamt nog vara tryckeriägare. Sen dess har klubbens tidning Lundehunden tryckts på Strands tryckeri i Lindesberg till ett mycket förmånligt pris. Tryckeriet har dessutom sponsrat med trycket av klubbens årliga kalender.

– Lundehundar är vackra, eleganta och trevliga, men inte alltid så enkla att ha. Det är en intressant ras med en gammal historia, de är ganska lättstressade och skälliga, summerar Cecilia. Det är ingen tuff hund, men den går utmärkt att ha lös och kräver ingen större pälsvård!

Dessutom finns det nog inte någon annan ras som engagerar och binder ihop folk som lundehunden, denna lilla norska kulturarvs-skatt!

Detta har hänt under Cecilias ordförandetid 2006–2021:

- # Fonden för friska lundehundar inrättades 2010 på initiativ av Cecilia. Fonden är främst avsedd för att bidra ekonomiskt till forskning, men även enskilda kan söka bidrag.
- # Nordiskt samarbete i Norsk Lundehund Union. 2012 tog Cecilia tog initiativet till ett nordiskt samarbete. Sen 2015 träffades representanter för de nordiska klubbarna varje år under en novemberhelg och dryftar gemensamma spörsmål.
- # Rasmonter för lundehunden varje år på Hundmässan. Fyllt med lundehundar och ägare som berättar om rasen.
- # RAS (Rasspecifik avelsstrategi) omarbetades nästan helt 2015 och godkändes 2016 av SKK
- # Inrättande av aktivitetsombud runt om i landet
- # Den mycket populära tävlingen Årets Lundehund utökades med flera klasser än bara Utställning
- # 2017 fick klubben sin andra hedersmedlem – Mari-Louise Ströberg Frisk. Hon var den som importerade den första lundehunden till Sverige 1969 (när Norge officiellt fortfarande hade exportförbud!)

Cecilia och Flickra

Erla

Mina (Wild at Hardt Mina Lobitza), Erla (Erle), Hippo (Utsiraz Belina), Sumo (Wild at Hardt Fet Sumo), Trollis (Aspheims Trollunge) och Tona (Utsiraz Dodge Daytona).

En lyckad omplacering när Zoom fick ett nytt hem

I januari 2017 hämtade jag hem en underbar liten kille från kennel Mjöska-stellet i Norge, en oslipad diamant som fick namnet Zoom. Jag fick honom i en väldigt svår tid för mig och han hjälpte mig upp ur skiten. Ja, man kan lugnt säga att han räddade mitt liv.

Text och foto: Malin Sjöström

Zoom i full frihet

Allt eftersom tiden gick så växte bandet mellan oss sig allt starkare och starkare, vi var mycket ute i skogen, i träningshallen, hos tjejligen och så åkte vi iväg på olika resor, jag och min Zoom.

Vi startade tidigt med miljöträning, något som jag tycker är oerhört viktigt! Bland de första gångerna vi gick på stan så blev han tyvärr väldigt skräm. Vi gick runt ett hörn och möttes plötsligt av en asfaltsbort-tagningsmaskin som lät oerhört högt och kom nästan rakt på oss. Zoomen blev livrädd och hade sen svårt med stadsmiljöer och folksamlingar. Vi fortsatte att åka till stan, men i början var han så rädd att han inte ens vågade ta en godis. Han blev sakta bättre, mycket med hjälp av tjejligen som oftast följde med som sällskap och stöd. Till slut vågade han till och med träna på stan, men man såg att osäkerheten alltid fanns där.

Och så kom olyckorna som tycktes förfölja mig precis hela tiden! Zoom och en annan hund bråkade på blodigt allvar i skogen, jag hade med mig en av mina bästa vänner och vi försökte sära på hundarna och då skrek Zoom till jättehårt, sen var han blockhalt.

Vi var säkra på att det inte var så farligt, han kanske bara vrickade sig lite, så jag valde att avvakta med ve-

terinärbesök. När vi fick tid på djursjukhuset blev han genomkollad ordentligt, de tog prover och röntgade honom. Allt såg bra ut förutom hasen som var bruten!

Vi blev skickade till Strömsholm för en CT, han fick smärtstillande, ett bandage och ordinerades sträng vila. Hade han varit äldre hade han opererats, men veterinärerna tänkte att det skulle läka ihop av sig självt, vilket det till slut gjorde. Jag kunde inte byta bandaget själv, så vi fick åka in till djursjukhuset en gång i veckan där han sövdes varje gång eftersom han var osäker.

När han sen äntligen skulle bli av med bandaget försökte jag själv, men han blev helt rabi, så jag fick vänta till en av mina bästa vänner kom och hjälpte mig.

Då såg jag varför han blev så arg, det hade suttit över hans extra tår och han hade förmodligen jätkligt ont för det var sårigt. Någon dag senare så stötte kroppen bort den klon helt och hållet, vilket jag aldrig har hört talas om den kan göra!

Jag var väldigt besviken på hur personalen kunde missa det. Jag frågade varje gång om det såg bra ut och de svarade alltid ja. Eftersom han sövdes fick jag aldrig vara med och hade inte någon möjlighet att kolla själv.

Vi gick olika kurser tillsammans, jag minns speciellt

freestylekursen när Zoom var cirka 1,5 år. Han struntade mer eller mindre i mig, han var mer intresserad av att hälsa på de andra hundarna och jag kände mig så dålig som inte kunde ha honom lös när alla andra kunde det. Jag grät flera gånger för att jag inte visste hur jag skulle hantera det! Jag pratade med instruktören, hon förstod mig och pushade mig att fortsätta. Det blev bättre och vi avslutade kursen med ett leende.

Efter den kursen gjorde vi entré på freestyleplanen tillsammans för allra första gången. Jag var rädd för att han skulle vara en typisk lundehund - springa av planen - men han gjorde inte det. Han stannade hela programmet och kämpade på! Han tvekade vid några tillfällen, men jag var så glad att tårarna rann när vi gick av planen. Tyvärr räckte inte poängen till uppflyttning, men vad gjorde det när han hade gett allt. I mina ögon var han bäst av alla.

Sommaren 2018 köpte jag ytterligare en hund, en tollarvalp vid namn Yori. Till en början så funkade det kanon mellan killarna, de lekte och sov tillsammans och vi trivdes oerhört bra i vår flock. Jag skaffade Yori för att sänka kraven på Zoom och låta honom utvecklas och tävla i sin takt, för att i stället satsa högt med Yori som var en »lattare« träningsras.

Men Zoom och Yori började bråka med varandra, till en början lite tjafs någon gång i veckan, men det blev allt värre och till slut slogs de på allvar dagligen. Jag fick dra isär dem och vid ett tillfälle hamnade min hand mitt emellan och jag blev huggen. Jag fick åka in till akuten för ordentlig rengöring, omplåstring och fick antibiotika. Det var då jag insåg att situationen hemma inte var hållbar längre.

Jag kom fram till att det bästa för alla vore om Zoom fick flytta. Jag började kolla efter nytt hem och så en dag hörde Tina av sig, hon och hennes man Jörgen var intresserade och de hade haft lundehund förut. När hon beskrev att de bodde en bra bit utanför stan och att hon ville fortsätta att träna lite med honom, fast inte på tävlingsnivå, så lät det så perfekt. I början på juli 2019

Zoom och Yori när de fortfarande var goda vänner.

Zoom fick ett fult sår när han hade bandage. Senare tappade han den klon.

kom Tina och Jörgen och hämtade Zoomen, något som kändes både bra och hemskt.

Tiden efter omplaceringen var extremt tuff, jag funderade på om jag verkligen hade gjort rätt val, jag älskade Yori, men min relation till Zoom var så speciell, han hade ju kommit in i mitt liv när jag behövde honom som mest!

Jag fick bilder, filmer och små historier om honom från Tina, det får jag än. Jag blir lika glad varje gång, det värmer så att veta att han har det så bra där.

Nu har det gått nästan 2 år sen han flyttade och jag har träffat honom vid tre tillfällen. Det går inte att beskriva hur roligt det är att få se med egna ögon hur bra han faktiskt mår! Det som känns extra bra, samtidigt som det skär i hjärtat på mig, är att se hur snabbt och bra han har gått vidare. Han hälsar på mig, men i övrigt har han bara ögon för sin nya matte och husse. Han tvekar inte på vem han tillhör och det är bästa beviset på att han nu har det bästa liv han kan få.

Tack Tina och Jörgen för att ni tar så väl hand om »min« fina kille och låter honom leva det bästa liv han kan tänka sig. Och bara det bästa är ju tillräckligt för den underbara lilla Zoomen!

Nytt om det norska korsningprojektet

Resultat av hälsoundersökningar och fortsättningen av projektet. I denna artikel rapporterar vi om hälsotillståndet hos projekthundarna och fortsättningen i projektet. Förutom de vanliga hälsoundersökningarna som HD-röntgen, patellaundersökning och ögonlysning så gen-testas alla projekthundar. Men på grund av corona har många av dessa undersökningar blivit försenade. Vi återkommer därför senare med en uppföljande artikel om detta.

Text: Norsk Lundehund klubbs avl- och sunnhetsutvalg. Översättning: Anja Norrthon

Hittills har det fötts 50 valpar i projektet. Två av dessa har dessvärre dött i ung ålder; en B2 tik på ca 1,5 år blev påkörd och en B3 hanhund på ca 1,5 år dog på grund av en infektion av bakterie E.coli och *Providencia alcalifaciens*, som knyts till den omtalade »hund-sjukdomen«. Denna hund blev obducerad och man fann inget samband med IL eller fallenhet för detta.

De övriga hundarna fördelar sig som visas i tabellen nedan. Av dessa är tolv hundar inte fullständig hälsoundersökta ännu, p g a ålder.

Ett mycket viktigt fokus i korsningsprojektet är att det inte importeras nya, allvarliga sjukdomar in i rasen. I samarbete med Norsk Kennelklubb angavs det därför i projektets början en del hälsokrav för de hundar som skulle användas till avel i projektet. Efterhand som man fått erfarenhet av projektets genomförande har de vissa av kraven justerats utan att målsättningen om att INTE importera nya sjukdomar till rasen har påverkats.

I korsningsprojektet utesluter vi hundar från avel som visar sig ha fått ärftliga egenskaper som vi inte önskar hos lundehunden. Vi har uteslutit eller prioriterat bort ängsliga hundar, det är tre hundar som inte är använda i avel på grund av detta. En hund med pälsproblem är också utesluten, det önskar vi inte föra vidare. Tre har påvisats ha katarakt, och är därför inte prioriterade. Samtidigt är det viktigt att vi använder de flesta av projekthundarna i avel, och särskilt att så många som möjligt av kombinationerna används vidare.

Godhunden Fina Flickra B3
Foto: Cecilia Obitz

	Efter korsning med buhund		Efter korsning med isländsk fårhund	
	Antal kullar	Antal valpar	Antal Kullar	Antal valpar
F1	2	8	2	4
F2	7	26	1	4
F3	2	6	0	0

HÄLSOUNDERSÖKNINGAR PATELLASTATUS

Både projekthundar och lundehundar som ska användas i projektet ska ha patellagrad 0 eller 1. En hund med patellagrad 1 kan bara paras med en hund med grad 0. Patellagrad 1 förekommer hos rätt många lundehundar utan att dessa har några kliniska problem av det. Det är inte vanligt eller önskvärd praxis att undersöka knäna på lundehundar med tanke på avel i rasen. Tabellen nedanför visar de hundarna vi har undersökt till och med dags datum.

Två projekthundar har grad 1,1. En av dessa har fått två valpar med 0,1.

Även om det statistiska materialet är relativt litet, visar siffrorna klart att förekomsten av patellastatus grad 1 hos projekthundarna inte är högre än i rasen generellt.

Patellastatus	Projekthundar		Lundehundar	
Antal grad 0	29		39	
Antal grad 1	5	15%	9	18%
Antal grad 2	0		1	2%
Totalt antal kollade hundar	34		49	

ÖGON

I korsningsprojektet ögonlyses alla hundar minst en gång, och max 12 månader före en eventuell parning. Hundar med påträffad katarakt är inte prioriterade för avel i projektet. Resultatet för de projekthundar vi har ögonlyst visas här nedanför tillsammans med resultatet för lundehundar.

Ögonlysningar	Projekthundar		Lundehundar	
Utan anmärkning	23		12	
Katarakt	3	12%	8	30%
Annat	0		7	
Totalt kollade hundar	26		27	

Lundehundar har i allmänhet få kliniska sjukdomar i ögonen förutom ålderdoms katarakt. De ögonlyses därför normalt av två orsaker i Norge. En anledning är att hunden planeras att användas i avel med en tik som bor utomlands och där landet kräver ögonlysning. Dessa hundar visar inte upp några kliniska symtom. Den andra anledningen till ögonlysning är att det finns en misstanke till sjukdom förändring i ögat som önskas utredas. Det är sällan det förekommer, men det kommer med stor sannolikhet påvisa ett eller flera fynd. De här hundarna var slumpmässigt utvalda och vi har därför inte beräknat några procentsats för »Andra diagnoser«.

Inga av projekthundarna har så här långt några besvär med ögonen. Två F1-hundar från samma kull har fått

diagnos kortikal katarakt och en F2-hund har fått främre Y-sömskatarakt. Båda delar förekommer hos norska lundehunden och ger inga kliniska besvär för hunden.

Även om det statistiska materialet är relativt litet, visar talen att förekomsten av ögon diagnoser hos projekthundarna är lägre än i rasen generellt.

HD

Ingen av projekthundarna eller lundehundarna har generellt någon form av kliniska problem med höfterna.

Tills dags datum är det 36 projekthundar som är HD-röntgade. Av dessa har 25 hundar fått diagnosen A eller B, 10 hundar har fått C och 1 hund har fått D. Lundehundar har inga problem med höftlederna och HD-röntgas därför inte.

För att få veta om HD-grad C förekommer hos lundehundar blev 12 lundehundar undersökta. Två hundar fick diagnos C. Antalet undersökta hundar är allt för låga för att ge någon HD-statistik, men bekräftar att C-höfter också förekommer hos lundehundar med dagens avläsnings regler för HD.

	X projekt		Lundehundar	
	Antal	Procent	Antal	Procent
A-höfter	8	22%	3	25%
B-höfter (A, B eller B, B)	17	47%	7	58%
C-höfter (B, C eller C, C)	10	28%	2	17%
D-höfter (C, D)	1	3%	0	0%
Totalt HD röntgade	36		12	

På grund av en tjuvparning fick en projekthund (Hekla B1) med B,C-höfter en kull på fem valpar 2017. Av dessa valpar har tre fått B-höfter och två C-höfter. Det uppstod alltså inte D-höfter efter Hekla, och hon fick inte påfallande stor förekomst av C-höfter jämfört med de övriga projektkullarna (procentuell förekomst av C-höfter i kullarna varierar från 0 till 50% mätt på varje enskild kull). Det följer erfarenhet från andra raser: man ökar inte nödvändigtvis HD-förekomst i rasen när man använder en hund med C-höfter i avel. Därför godkänns avel på rashundar med C-höfter av Norsk Kennelklubb generellt.

VÄGEN VIDARE

Hur ska vi förhålla oss till projekthundar med C-höfter? De flesta hundar med mild grad av HD (dvs grad C) visar aldrig symtom på smärta från höfterna. Dessutom är små hundar mindre plågade av mild HD än vad stora hundar är. Ingen hund är perfekt, det kommer alltid att finnas detaljer på varje hund som måste värderas. Ärftlighet och betydelsen av miljöfaktorer i utvecklingen av HD är inte tillräckligt kända. Vi skulle riskera att utesluta hundar från avel som skulle nedärva bättre höfter än hundar som är röntgade fria. Vi kan inte med säkerhet veta att projekthundar med HD har ärvt detta från den sidan av stamtavlan som inte är lundehund. Men om vi ändå antar att det är så så kommer vi ju ändå inte att dubbla den stamtavlan på många generationer.

Vi måste därför anta att risken med att HD ska bli ett problem i rasen är liten, fastän vi använder några få hundar med C-höfter i projektet.

Inte minst tycker vi att det väger tungt för att bevara så mycket som möjligt av den genetiska variationen från de utkorsade hundarna.

Norsk Kennelklubb har därför gett sin tillåtelse till att få använda ett fåtal speciellt utvalda hundar med C-höfter i korsningsprojektet. Detta är också i linje med rekommendationer från genetiker som ger professionell rådgivning till ASU i korsningsprojektet.

Det öppnar INTE en generell användning av hundar med C-höfter, men att några få utvalda hundar kan användas i kombination med lundehundar med A- eller B-höfter.

Vi tänker oss att vi ska använda något äldre projekt-hundar, för att se så att de inte har fått några skador. Dessa hundar ska HD-röntgas två gånger för att säkerställa diagnosen bättre. Avkommorna från de få utvalda hundarna med C-höfter kommer att följas extra noggrant med tanke på att kunna värdera dem för vidare avel.

ANTAL KULLAR MED HUNDAR AV ANNAN RAS

I början av korsningsprojektet hade vi mycket kontakt med NordGen. Det var särskilt Peer Berg som gav oss råd angående tillförsel av nytt genetiskt material genom korsningar. Han rekommenderade att vi använder minst tre hundar från tre olika raser. Från det att projektet började och fram tills nu, har vi haft som *inledande* mål att använda två hundar från varje ras som ska användas. Detta är nu genomfört från två av raserna; norsk buhund och isländsk fårhund.

För norrbottenspetsen har det varit flera utmaningar, och vi har ännu inte fått några valpar. Det var en bra första målsättning att genomföra 6 kullar, och på det sättet hade vi ett realistiskt mål för projektets första fas. I tre av korsningskullarna har det bara varit två valpar. Detta är något att tänka på när vi avlar vidare i syfte på att utöka den genetiska variationen. Vår målsättning nu är därför att hitta en till hund till av varje ras, så att vi följer rådet från NordGen.

De tre hundarna av varje ras - blir genetiskt sett nio nya grundare, och de kommer att bidra till en ökning i den genetiska variationen för norsk lundehund som kommer att vara positivt för rasen. Peer Berg utförde en EVA-analys (en statistisk populationsgenetisk analys, baserat på lundehund-databasen) i början av arbetet med korsningsprojektet, och drog slutsatsen då att rasen hade väldigt få faunder – det vill säga att ursprunget till dagens lundehundar är bara några få individer, kanske bara två. Genom att korsa in andra raser, får vi in nya individer som bidrar till den genetiska variationen.

Norsk Kennelklubb har konsulterats och överenskom-melsen är att vi nu bör försöka att genomföra tre inkors-ningar med var och en av de tre raserna.

ANTAL KULLAR PER F1-HUND, BASERAD PÅ BUHUNDEN TYRIS KULL

Genetiker som arbetar med korsningsprojektet rekomen-derar att använda första generationens korsningar i flera kombinationer. Vi har varit lite försiktiga och gått långsamt fram, eftersom vi ville se resultat på avkommornas hälsa och temeperament innan vi tog nästa steg. Samtidigt har det varit väldigt viktigt i korsningsprojektet att vi ser att hundarna vi väljer att gå vidare med i avel kommer att pas-sa in i förhållandet till lundehundens egenskaper, särskilt med tanke på temperament och fysisk funktion/hälsa. Vi följer också extra noga upp eventuella mage/tarmproblem och har hittills inte sett några mage/tarm problem som lik-nar eller är relaterat till IL hos någon av projekthundarna.

Korsningsgruppens första mål var att ha en kull på så många som möjligt av första generationens korsningar (F1-hundarna), förutsatt att de uppfyller hälsokraven. För projektkullen från buhunden Tyri, är det nu genomfört, och vi har utvärderat hälso resultatet för alla B2 valpar i den här linjen. Hälsa och mentalitet hos valparna varierar som förväntat ganska mycket.

Det var sex valpar i en kull och fem av dessa har gått vidare i avel, som visas i tabellen nedan.

Två av hundarna (Balder B1 och Hekla B1) är inte prioriterade på grund av katarakt och HD. Banzai B1 har de sista åren utvecklat kronisk gastrit. Han har lämnat två valpar, där den ena är väldigt ängslig för människor. Pippi B1 har gett en kull på fyra valpar, varav tre är reserverade för människor. Hur stark denna reservation är, är under utredning. Banzai och Pippi är därför inte prioriterade för vidare avel.

Då har vi kvar Kunna B1 och Ruska B1. Bägge två är trygga och väldigt tillgänglia mot främmande. De har haft god hälsa och varit bra i magen hela livet. Valparna efter dess två har också bra temperament, något vi tycker är väldigt viktigt att ta hänsyn till vid val av hundar för vidare avel.

Utifrån den bedömningen, kommer vi nu att genom-föra en ny kombination på Kunna B1 och Ruska B1 så att vi får en bra utdelning från korsningen med Tyri. Båda hundarna har gett god kvalitet på avkommorna, och är själva goda, friska och sunda individer, utan någon form av mage/tarm problem och har väldigt bra temperament. De här hundarna närmar sig nu sex år, och det är på tiden att ta en kull till om vi ska hinna med det innan hundarna blir för gamla.

FOTNOT 1. Sedan artikeln publicerades i norska Lunde-hund-Nytt nr 1.21 har Kunna B1 och Ruska B1 fått varsin valpkull. 13 mars fick Ruska B1 en kull på fem valpar – tre hanar och två tikar. 15 mars fick Kunna B1 en kull på sex valpar – 4 hanar och två tikar.

FOTNOT 2. Lundehundstiken Laura parades 21 mars med norrbottenspetsen Skarnäbbens Theo. 20 maj föddes två hanar och två tikar.

F1	HD, ögon, patella	F2	HD, ögon, patella
Banzai B1	A, ua, O,O gastrit	Ori B2	A,A, okänt, O,O, Krypto, rädd
		Milo B2	C,B, ua, O,O
Pippi B1	A, ua, O,O	Leinstadhågens Stella B2	C,B, ua, O,O, reserverad
		Leinstadhågens Mari B2	B,A ua, O,O, ängslig/reserverad
		Leinstadhågens Stina B2	C,D, ua, okänt
		Leinstadhågens Mina B2	B,B, ua, O,O, ängslig/reserverad
Kunna B1	A, ua, 1,1,	Varga B2 av Vinterskogen	A, ua, O,1,
		Leon B2 av Vinterskogen	B,C, okänt, O,1
Ruska B1	B, ua, 1,O	Alvar B2	B,A ua, O,O
		Odin B2	B,B, ua, O,O
		Trym B2	A,A, katarakt, O,O
		Balder B2	B,C, okänt, okänt
		Bure B2	A, ua O,O, pälsproblem
		Frigg B2 (Saga)	B, ua O,O
Hekla B1	C,B,kortical katarakt	Kimbo Heklason B2	C,B, ua, O,O
		Atlas Heklason B2	B,B, ua, O,O
		Heyli Heklason B2	B, ua, O,O
		Eila Hekladottir B2	B, ua, O,O
		Laika Hekladottir B2	B,C, ua, O,O
Balder B1	B, kortical katarakt O,O		

Lundesommer Stella Polaris 12. Foto Cathrine Brekke

Varga B2 av Vinterskogen. Foto Arild Espelien

Ringo B2. Foto Synnöve Natten

Alvar B2. Foto Halvor Hanson

Töfra Erik 11. Foto Bård Andersen

Lundehundspromenad i Skåne

Den sjunde mars var det, trots pandemin, dags för en lundehundsträff i Skåne.

Det blev den största där som någon av oss varit med om.

Text: Olle Mårtensson Foto: Annika Marnéus och Kerstin Mossheden

Ännu en stubbe!

Theo på inspektionsrunda!

Vi kom körandes från olika delar av Skåne och Småland till en liten avkrok (Kyllingahus) i mellersta Skåne. Vi hade planerat en liten lundehunds-promenad i skogen mellan Hörby och Södra Rörum. Naturligtvis tog vi hänsyn till gällande corona-restriktioner.

Det blåste kallt och regnet hängde i luften. Vi är ju »hundfolk« så inget kunde stoppa oss. Vi var 13 hus-sar och mattar och 13 »lundisar«. En hade med sig sin matte från Norge. Ännu fler hade anmält sig till promenaden, men fått förhinder.

Naturligtvis kom det en rejäl regnskur när vi gått en halv kilometer så vi fick korta ner promenaden något.

Det blev mycket hundprat. Lite incidenter hände också. Bland annat passade Sivs Jenta på att rulla sig i en »hästskit« och så tog hon en liten smakbit också! Vi tyckte det var jätteäckligt. Annika och hennes kasttrade Theo tog en egen liten runda. Han tål inte andra hanar så bra, så det var bäst att de gick lite för sig själva. Han gick på egen upptäcktsfärd och verkade för dagen vara specialintresserad av stubbar!

Vi kom tillbaka till parkeringen lite blötare än när vi startade. Vi avslutade med lite foto och så trotsade vi vädret med fika i det fria.

Vi kommer snart att försöka samlas för en ny promenad och då också försöka få med oss några »lundis-vänner« från Blekinge. Dock, alla är välkomna!

Några entusiaster på gruppfoto.

Theo – en norrman som flyttat till Sverige

»Hej, jag heter Theo och föddes i Trondheim. Mina syskon och jag fick en tuff början för vår mamma dog, men vi fick ändå en bra start i livet. Jag flyttade till Karmöj när jag var liten och bodde där till jag var fem år.

Text och foto: Annica Marneus

En dag kom en jänta som hette Smulan på besök. Vårt första möte var väl lite »si å så«. Jag tyckte att hon inkräktade på mitt revir. Men hon var en snäll jänta och jag fick sova tillsammans med henne och hennes matte första natten hemifrån, fast i varsin ände av sängen.

Vi lekte på stranden och i skogen några dagar och sen bestämdes det att jag skulle följa med dom till Sverige. En lång resa på 1000 km. Med på resan var också Jenta, så jag fick både en stora- och en lillasyster.

Hemma hos Smulan fanns det en låda full med leksaker. Jag hittade en blå kanin och den är bara min, och jag har den med överallt, till exempel när vi åker på ferie. Smulan och jag var som »ler och långhalm«. Hon lärde mig många hyss, som att sitta på köksbordet och spana när matte inte var hemma, eller göra golfbanor i gräsmattan.

Vi har rest mycket, t ex på utställningar i Sverige och Danmark. Jag var med som maskot och fotomodell tillsammans med Smulan.

En kväll försvann Smulan och kom aldrig tillbaka. Jag saknar henne så mycket. Ibland tror jag att jag hör henne. Jag lyssnar och kallar på henne, speciellt när vi är på platser där vi lekt tillsammans.

Min matte och jag gör en massa kuliga grejer ihop Hon gömmer ägg inomhus, (hårdkokta för säkerhets skull), bakom kuddar, i bokhyllan under soffan.

Ibland är jag hos min lillasyster Jenta på landet. Dom har höns och en gång hittade jag ett ägg, som jag hämtade till Jentas matte. Hon tyckte jag var duktig, fast ägget var av marmor och bara till prydnad.

Ibland »duttar« matte olika dofter här och där som jag skall hitta, då får jag godisbitar om jag kan markera. Det roligaste är nog att spåra ute i skogen. Jag bryr mig inte så mycket om klöven, jag föredrar godisbiten eller min blå kanin, som ligger vid slutet av spåret.

När vi är ute, har vi matsäck med, om inte den räcker kan jag alltid kaka lite blåbär.

Det finns saker som jag inte tycker så mycket om. Vattnen är inte min grej, men jag följer gärna med när vi skall ut och paddla. Jag får vakta provianttunnan, så ingen snor vår mat. Jag gillar inte heller att åka bil, men det brukar alltid vara något kul när vi kommit fram som t ex att vi träffar andra lundisar eller nya ställen att utforska.

Jag tycker inte heller om att vara ensam hemma, men

jag får följa med nästan överallt utom till mattes tandläkare. Då är jag hos Affe, min bästa kompis i kvarteret.

Jag har många kompisar i området. När jag fyller år har vi poolparty på gräsmattan, med tårta och godisregn.

Till min nästa födelsedag önskar mig bara en sak, en pälsyster, som jag kan lära alla mina hyss, sova tillsammans med, och som följer med på alla våra äventyr.»

Hej då från Theo!

Här är jag med min älskade blå kanin!

Rör inte min tunna, säger Theo.

Norsk Lundehund Klubb databas

Den norska databasen, som vi i Sverige kallar den, gjordes av Marc Daverdin på uppdrag av den norska klubben och bygger på digitalisering av det kartotek med handskrivna uppgifter över lundehundar som Norsk Lundehund Klubb fört under alla år sedan klubben bildades 1962.

Text Cecilia Obitz

I databasen finns nu över 6 000 hundar registrerade. Förutom de lundehundar som registreras i kennelklubbar runt om i världen, registreras också de hundar som ingår i korsningsprojektets olika grenar. All uppdatering görs på ideell basis av kartotekförare i Sverige, Norge och Danmark med olika behörigheter i registret.

Norsk lundehund är en ovanlig ras och består av en väldigt liten population individer. Man räknar med att det finns ca 1 500 lundehundar i hela världen och man kan säga att lundehunden tillhör de raser som är utrotningshotade.

Det är därför så viktigt att vi alla som har en lundehund också hjälper till i arbetet för att så många hundar som möjligt bidrar till aveln. I rasen finns inga andra avelskriterier än att hunden ska vara frisk och mentalt sund.

Databasen bidrar också till att vi kan följa rasens utveckling vad gäller hälsotillstånd och den ger en god översikt över av antalet hundar och var de finns. Databasen är ett otroligt bra verktyg, som underlättar mycket vid inventeringen av rasen i Sverige som görs vart tredje år. Glädjande nog är det 98 procent av de svarande som uppger att det är ok för oss att lägga in uppgifterna i databasen.

Efter att våra svenska lundehundsvalpar blivit registrerade i Svenska Kennelklubben blir de också registrerade i databasen av kartotekföraren i Sverige. Kartotekföraren arbetar under tystnadsplikt och på uppdrag av Norsk Lundehund Klubb med att hålla registret uppdaterat över våra svenska hundar.

Det är av största vikt, att även om du inte själv är användare av databasen, att du rapporterar ändringar, att du som uppfödare och/eller ägare av en lundehund eller projekthund rapporterar till Svenska Lundehundsällskapet till vem du sålt dina valpar eller vilken hund du äger så att uppgifterna kommer in i databasen.

Om din hund omplaceras eller har avlidit är det också viktigt att uppgifterna kommer in i databasen. Blanketter och kontaktuppgifter finns på www.lundehund.se.

De fakta som registreras i databasen är uppgifter om hundens stamtavlenamn, registreringsnummer, födelsedatum, hundens föräldrar, uppfödare och ägare. Registrera gärna också övrig information om din hund, lägg till bilder, utställningsresultat och hälsoupplis-

ningar och dödsorsak. Alla upplysningar som läggs in bidrar till arbetet att bevara rasen.

Det är bara ägaren själv som kan se alla sina uppgifter, om man inte väljer att göra dessa officiella, samt Avl- och Sunnhetsutvalget i Norsk Lundehund Klubb.

Uppgifter som alla kan se är hundens namn, registreringsnummer, födelsedatum, vilka hundens föräldrar är och vilken ort i landet hunden bor. Det syns också om din hund är registrerad som kryptorchid. Kryptorchida hundar får inte användas i avel då kryptorchism är ärftligt.

HUR LÄGGER JAG UPP INFORMATION I DATABASEN

Du kan antingen mejla in uppgifterna eller registrera dig som användare i databasen och uppdatera uppgifterna själv.

Så här gör du för att mejla uppgifter:

Gå till <https://natron.vm.ntnu.no/nlk/> eller www.lundehund.no och Lundehundbasen.

När du kommer in på Lundehundbasen kan du, om du vill, ändra språk till svenska med Google översättning.

Gå till Lundehundbasen och rapporteringsformuläret under rubriken hem.

Fyll i blanketten med information om din hund, du kan välja att göra informationen public/offentlig så att andra kan se den. Det kan vara bra för andra hundägare som letar efter avelspartner till sin hund att få ta del av informationen om din hund.

Skicka gärna ett mejl med en bild på din hund, gärna fotograferad från sidan då hunden står. Mejllet skickar du till database@lundehund.no, glöm inte att i mejlet skriva hundens registrerade namn och registreringsnummer samt bifoga bilden.

SÅ HÄR REGISTRERAR DU DIG

Har du god datavana kan du registrera dig som brukare/användare i databasen och lägga in viss information själv. Har du flera hundar som skall uppdateras kan det vara en god idé att själv göra jobbet. Det finns en beskrivning för hur det går till som du kan ladda ner och följa. Den visar hur du registrerar dig och hur du lägger in uppgifter och eller ändrar uppgifter om dina hundar.

SÖKA PARTNER

I databasen kan du förutom att lägga in uppgifter om dina egna hundar också söka en passande hanhund och göra provparningar. Du behöver inte vara inloggad i databasen för en sån sökning.

SÅ HÄR GÖR DU:

1. Öppna upp sidan på <https://natron.vm.ntnu.no/nlk/> och klicka på hitta *parningshund* eller testa *parning*.

2. Klicka på knappen »Bla« (översatt via Google Translator till svenska) och skriv i namnet på din tik och tryck enter och välj din tik från listan som visas.

3. Ändra land till Sverige och klicka på knappen »Hitta en hanhund«, så får du upp en lista över hundar. Du kan också ställa in att du söker hundar i ett visst län och/eller inom ett visst åldersintervall.

4. Välj ut de hundar som du är intresserad av, tänk på att hålla inavelsgraden så nära noll som möjligt och att den tilltänkta hanen inte har kommit upp i det maxantal valpar varje hund får ha enligt RAS. Är uppgifterna offentliga ser du kontaktuppgifter till ägaren, annars mejlar du till Avl- og Sunnhetsutvalget, avlogsunnhet@lundehund.no och be om hjälp med att komma i kontakt med ägaren.

När du fått kontaktuppgifter till din tilltänkta hanhund kontakta till ägaren. Berätta om din tik och när din tik förväntas löpa. Fråga om hanhunden är tillgänglig för avel och hur ni rent praktiskt kan planera för en parning. Ställ frågor om hunden; är den frisk och har den bäge testiklarna på plats i pungen. Är hunden inte utställd behövs ett intyg från veterinär på det annars. Intyget ska vara skrivet innan parningen äger rum.

Var ute i god tid och träffa hunden och ägaren innan du bestämmer dig för att använda just den hanen i avel. Ett möte säger mer än en vacker bild.

Skriv parningsavtal, gör upp om ersättning och kom överens, innan hundarna parar sig. Parningsavtal hittar du på skk.se.

Se även avelsrutan på sidan 22!

LUNDEHUNDEN BEHÖVER DIG...

...som har något att berätta om lundehunden – roligt, intressant, tankvärt, tips, erfarenheter etc. – redaktionen väntar på ditt bidrag! Skriv ner, ta en bild och skicka till redaktion@lundehund.se

»All sjukdom börjar med magen«

Mag- och tarmproblem tillhör de vanligaste orsakerna till varför hundägare söker vård hos veterinär. En nyckel till att förstå många av dessa problem är bakterierna i tarmfloran.

Text: Mats Janson, Brukshunden

Den största landvinningen inom gastroenterologin, det vill säga den medicinska specialitet som bland annat rör sjukdomar i mag- och tarmkanalen, är dagens kunskap om vilka bakterier som finns i tarmen, vad de gör, vad de tillverkar och hur det påverkar individen.

– Det är ett nytt och fascinerande område och vi hittar fortfarande nya ämnen som vi inte förstår betydelsen av.

Det säger Linda Toresson, Sveriges högst meriterade veterinär inom gastroenterologi. Trots framstegen ser hon att det fortfarande finns stora kunskapsluckor inom området. Som exempel nämner hon att vanliga mag- och tarmsjukdomar hos hund, såsom kroniska inflammatoriska sjukdomar i tarmen, sällan upptäcks förrän efter flera akuta besök.

Själv har hon varit intresserad av mag- och tarmsjukdomar under hela sin karriär och har bland annat forskat i samarbete med Texas A & M University som är världsledande när det gäller diagnostik inom gastroenterologi. Idag är hon den enda svenska veterinären som är kliniskt aktiv och samtidigt har disputerat inom ämnesområdet. Dessutom är hon specialist inom internmedicin. Därmed inte sagt hennes nyfikenhet är stillad. En vecka per fyra veckorsperiod är hon fortfarande ur tjänst från Specialistdjursjukhuset i Helsingborg för att helt ägna sig åt sin forskning.

TARMFLORANS BETYDELSE

Mest känd är Linda för sina studier om hundars och katters B12-upptag. Utöver dem är det framförallt en studie om sammansättningen av tarmfloran hos hundar med akuta blodiga diarréer och hundar med kroniska tarminflammationer som har blivit mest citerad.

– När jag utbildade mig till veterinär var den vedertagna uppfattningen att man vid akuta mag- och tarmproblem hade blivit infekterad av en viss bakterie. Det man har sett sedan dess är att det finns många, många fler typer av bakterier i tarmarna än vad man dittills hade kunnat påvisa, säger hon och fortsätter:

– Det har gjort att man kan påverka tarmfloran på många fler sätt i dag. Antibiotika har till exempel visat sig vara det sämsta sättet att påverka den i positiv riktning eftersom det oftast leder till bestående förändringar som i de flesta fall är försämringar. Fibrer däremot är enkla och bra sätt att påverka tarmfloran, både för

människa och djur, men passar inte alla.

Ytterligare ett effektivt sätt som hon nämner är att tillföra viss typ av probiotika.

– Det finns många probiotikapreparat till hund, men ytterst få av dessa har en visad positiv effekt vid mag-tarmsjukdom hos hund. Men ibland kan det räcka som enda behandling. Det man har sett är att de »snälla« bakterierna bildar ämnen som dämpar inflammationer. De bildar också ämnen i tarmen som gör att cellerna håller ihop tätare så att läckaget ur tarmen minskar. Det är alltså inte bakteriernas närvaro i sig som är det viktigaste – utan den effekt ämnena har och som de bildar i sin metabolism.

FEKALA TRANSPLANTATIONER

Med hjälp av den kunskap man i dag har om vilka bakterier som man vill ha mycket respektive lite av har man på Gastrointestinal Laboratory i Texas tagit fram något som heter dysbiosindex. Med hjälp av detta och ett avföringsprov kan man göra en grov bedömning av tarmfloran hos en enskild individ.

– Vi har börjat med fekala transplantationer till vissa hundar med mag- och tarmproblem.

Donatorerna till bajsbanken, som vi kallar den, är screenade och har ett bra dysbiosvärde, det vill säga så mycket som möjligt av de bakterier som vi vill ha mycket av och lite eller nästan ingenting alls av de bakterier som vi vill ha mindre av.

– Det är ett exempel på en behandlingsmetod som man tidigare har gjort på allt från hästar och kanin till människa. Att vi gör det på hund nu beror på att vi har fått bevis för att det fungerar och varför. En annan skillnad är att vi idag kan välja donatorer noga. Alla hundar med bra avföring blir nämligen inte bra donatorer. Det krävs vissa nyckelbakterier i avföringen för det.

MAGEN PÅVERKAR PSYKET

Det finns också en koppling mellan ens tarmflora och hur man mår psykiskt, förklarar Linda. Om man till exempel infekterar labbmöss med en viss bakterie så blir de mindre nyfikna och utforskande jämfört med om de får snälla bakterier. Det märks bara genom skillnader i tarmfloran, men beror sannolikt på att »fel« bakterier kan framkalla inflammation och ge andra negativa effekter

Veterinär Linda Toresson utanför sin arbetsplats i Helsingborg. Linda Toresson, veterinär sedan 1995 och innehar sedan 2002 specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar och sedan 2008 även specialistkompetens i internmedicin. Sedan oktober 2018 är hon veterinärmedicin doktor vid Helsingfors

– Så genom att påverka tarmfloran kan man hos en del hundar inte bara påverka bakterierna i tarmen utan även det psykiska välmåendet, säger hon.

Detta är väldigt tydligt för hundar med mag-tarmproblem som får fekala transplantationer – den vanligaste positiva effekten som ses är att hundarna blir piggare och gladare.

– En del läkare säger att det mest värdefulla provet för att upptäcka hur man egentligen mår är avföringsprov och inte blodprov som man länge har framhållit. Det är lite roligt att redan Hippokrates som levde för snart 2 500 år sedan menade att »all sjukdom börjar med magen«, säger Linda och pekar på att delar av dagens forskning tar oss tillbaka till äldre metoder som att ge friska bakterier till en sjuk hund.

Artikeln från Brukshunden 2/2021

Universitet efter att ha presenterat sin avhandling om vitamin B12-brist hos hundar med kroniska tarminflammationer. Sedan 2020 är hon också ordförande i European Society of Comparative Gastroenterology.

LUNDEHUNDENS DAG I SVERIGE 21 AUGUSTI 2021

I år kommer »Lundehundens dag« att ställas in. Det vill säga den dag då vi lundehundsägare i Sverige går ut och gör en lundehunds-promenad för att presentera vår hundras för allmänheten.

Anledningen till detta är återigen corona-pandemin. Det skulle också bli väldigt tätt inpå utställningen i Gottåsa 28 augusti, vilken kommer att hållas som planerat, men naturligtvis är det fritt fram för egna privata initiativ.

Du hittar vår presentationsfolder på lundehund.se/blanketter för nedladdning.

Nästa år i juli blir det utställning och gränsträff i Morokulien och då passar det bättre med en ny lundehunds-promenad i augusti. Vi skulle också i Morokulien kunna propagera för »Lundehundens dag« i samband med utställningen för att på så sätt samordna denna dag i åtminstone Sverige, Norge, Danmark och Finland. Naturligtvis är andra länder också välkomna!

Styrelsen kommer att ta upp denna idé med styrelserna i respektive land under våren 2022 för gemensam planering.

Valp och avel

Sen årsskiftet 20/21 har det fötts 12 valpar i sex valpkullar i Sverige!

Årets första valp kom till världen i Karlstad. Det var kennel DREAM HIPPOS tik *Ella Kitkat* som föddes 5 januari och nu bor i Stockholm.

I slutet på samma månad, 27 januari, föddes en hane, *Max* och en tik, *Thyrwi*. Tyvärr vet vi inte var de bor någonstans.

GILLERTS KENNEL i Jokkmokk fick två valpkullar med bara några dagars mellanrum. 7 februari kom en tik, *Ayla*, som bor i Luleå och en hane, *Arabeske*, okänd ort. 11 februari föddes en hane och tre tikar med namnen *Bore*, *Bliss*, *Benita* och *Belina*. Okänd ort på samtliga.

31 mars var det dags för kennel HÄGGETORPS LUNDE i Arvika där föddes två hanar, *Noor* och *Niilas* och tiken *Noelle*. *Niilas* flyttar till Jokkmokk, *Noor* till Stockholm och *Noelle* flyttar till Sunne.

Sist ut innan pressläggning var STORA FOSSENS KENNEL i Munkedal som 17 maj (norska nationaldagen!) fick tiken *Trulte* som ska flytta till Stockholm.

FOTNOT: När det står okänd ort beror det på att valparna inte är ägarregistrerade vare sig i Kennelklubben eller i den norska databasen. Det är också mycket viktigt att uppfödarna även rapporterar till klubben vart valparna tar vägen. Skulle hunden försvinna kan man med hjälp av chipnumret och uppgiften i registret spåra ägaren till hunden. Blankett för rapportering finns på vår hemsida: lundehund.se/blanketter

Noor och Niilas och Noelle.

Det här ska ingen hund äta!

Många hundägare är väl medvetna om att choklad kan orsaka allvarliga problem för hundar.

Det finns dock ett antal andra vanliga livsmedel som kan finnas i hemmet och som kan leda till allvarliga problem för ditt djur.

Det kan även finnas andra livsmedel och föremål som du inte ska ge hunden, så rådfråga alltid en veterinär innan du ger hunden något som inte tillhör dess vanliga diet.

Artificiellt sötningsmedel Xylitol är ett konstgjort sötningsmedel som finns i tuggummi, sockerfritt jordnötssmör, tandkräm och andra produkter, och härstammar från lövträd. Överdriven konsumtion av xylitol kan orsaka uppblåsthet, gaser och diarré hos människor, men för hundar är xylitol giftigt. Det är viktigt att se till att produkter som innehåller xylitol förvaras oåtkomliga från din hund så att den inte äter dem, inte heller av misstag.

Alkohol Till skillnad från människor kan hundens njurar inte bearbeta alkohol på ett effektivt sätt, vilket kan ge dem medicinska problem. Friskt, rent vatten är alltid bäst för din hund.

Avokado Det är inte avokadons kött som kan orsaka problem för hunden, utan kärnan, skalet och bladen. De innehåller ett ämne som kallas persin, som orsakar kräkningar och diarré.

Koffein Även om koffein inte är giftigt för hundar har det samma effekt på dem som på människor och eftersom de är känsligare för dessa effekter kan det vara mycket obehagligt och obekvämt för dem. Även om hunden bara får i sig en liten mängd koffein kan den bli hyperaktiv eller få darrningar.

Choklad Det är väl dokumenterat att choklad är mycket giftigt för hundar. Det beror på att choklad innehåller teobromin, en stimulerande substans som stör hundens metaboliska processer. Mörk choklad och choklad för bakning har en särskilt hög teobrominhalt, vilket gör den ännu farligare för hundar. Beroende på hur mycket hunden har ätit kan den få orolig mage, hjärtproblem, krampanfall eller till och med dö.

Stekt och fet mat Precis som stekt och fet mat kan vara dålig för människor, kan den också vara dålig för hundar. Mat med högt fettinnehåll kan ge hunden orolig mage och kan också bidra till bukspottkörtelinflammation hos en del hundar. Dessutom kan det leda till fetma och relaterade hälsoproblem om den här typen av mat äts ofta.

Vitlök och lök Många lagar ofta mat med vitlök och lök, men dessa vanliga ingredienser är giftiga för hundar. Det spelar ingen roll om vitlök och lök är tillagade eller råa, om hunden äter dessa kan det skada dess röda blodkroppar, vilket kan leda till anemi.

Druvor och russin Dessa är nyttiga för människor, men giftiga för hundar. Druvor och russin har en dramatisk effekt på hundens hälsa och kan leda till akut och plötsligt njursvikt.

Nötter Även om de kan verka nyttiga ska du undvika att ge hunden nötter att äta. Deras storlek gör att det finns risk att kvävas av dem. Dessutom har de ett högt fettinnehåll som kan ge hunden orolig mage. Särskilt macadamianötter har visat sig vara mycket giftiga för hundar. Även om det inte brukar leda till dödsfall kan de ge hunden symptom som problem att gå, kräkningar, slöhet och darrningar.

Mjölk, grädde och ost När hundar blir vuxna försämras deras förmåga att smälta mjölkprodukter, eftersom de saknar de enzymer som krävs för att göra detta. Det innebär att hunden kan visa tecken på laktosintolerans om den äter mjölk, grädde eller ost, t.ex. kräkningar, diarré och orolig mage.

Det är viktigt att du kontaktar en veterinär omedelbart om du tror att hunden har ätit något den inte borde. Du bör också se till att dessa giftiga livsmedel hålls utom räckhåll för hunden så att den bara äter sådant som är bra för den.

KÄLLA: royalcanin.com/se

HUR ÅSTADKOMMER VI EN BÄTTRE AVELSSTRATEGI FÖR NORSK LUNDEHUND?

Jo, rent generellt är det **fler hundar som krävs i avel!** Som det är nu är det fram för allt **för få hanhundar** som används.

Detta kommer i så fall i slutändan att leda till en utarmning och försämring av rasens genetiska variation.

Vi har tidigare uppmanat lundehundsägare att lägga ut sina hanar på »**hanhundslistan**» på SLS hemsida. Med detta upprop hoppas vi på en positiv förändring. Hanhundar rekommenderas inte ha fler avkomor än 15 (NLK/SLS).

Vi kommer framöver att regelbundet komma med tips och kommentarer vad gäller avelsarbetet. Avelskommittén kommer att återbildas inom kort och uppfödarmöten planeras också att komma i gång.

Vi rekommenderar **SLS »Kom-ihåg-lista«** för uppfödare (se under fliken uppfödare på SLS hemsida, www.lundehund.se).

Vi listar här några punkter som man som uppfödare eller blivande uppfödare ska ta hänsyn till när man väljer hane/tik inför en parning.

Är avelshundarna registrerade i SKK eller annan FCI-godkänd kennelklubb?

Uppfyller hundarna hälsokraven? Är vaccinationer klara? Skriv parningsavtal!

Vilka krav ställs på tiken respektive hanen? Har hanen dokumenterat godkänt testikelstatus? (Dessa krav finner du i SLS »Kom-ihåg-lista« se hänvisning ovan)

Hundarna (både tikar men framför allt hanar) får inte ha för många tidigare avkomor. Undvik samma kombination flera gånger!

Använd norska databasen för att hitta rätt partner <https://natron.v.m.ntnu.no/nlk/>

Rekommenderad inavelsgrad **under** 2% på 5 generationer.

Välj rätt kombination: Till exempel avvägd inbördes hundstorlek, bett, bra labbar etc.

Med vänlig hälsning SLS styrelse.

Returadress:
Svenska Lundehundsällskapet
c/o Maria Hedström
Skarpnässlingan 19
805 91 Gävle

Adressändring:
www.lundehund.se/medlem

Hallå där...

... Maria Ringdahl, Flokeheims kennel. Du och dina hundar finns med i senaste numret av *Härliga Hund*. Hur kommer det sig?

– Jag blev kontaktad av journalisten som ville ställa några frågor, jag vet inte hur hon hittade mig. De skulle ha Norsk lundehund som månadens ras i tidningen. Jag blev uppmanad att svara kortfattat och det är ju inte så enkelt! Man vill ju berätta, men jag tycker ändå att det blev bra och att texten fångade rasen.

Rasen presenteras på ett uppslag, förutom intervjun med Maria så finns där också en allmän beskrivning av lundehunden och av dess historia. Man konstaterar att lundehunden är så speciell att den är svårt att kortfattat beskriva, det kan vi ju hålla med om!

Maria konstaterar i texten att lundehunden passar de flesta som har lite humor och tålamod.

Månadens ras
NORSK LUNDEHUND

AKROBATISK
En norsk lundehund kan sträcka framhaken närmast till årssidorna och böja nacken hela vägen bakåt till ryggen.

- **Härlag:** Pälsen skall bestå av tät, grovt täckhår och mjuk underull.
- **Månklådd:** Hanhund: 35 - 38 cm. Tik: 32 - 35 cm.
- **Vikt:** Hanhund: ca 7 kg. Tik: ca 6 kg.
- **Livslängd:** 12-14 år.
- **Färgar:** Rödbrun till gullbrun med mer eller mindre svarta härpetsar; svart; grå; alla med vita tecken eller vit med mörka tecken.
- **Pälvård:** Borsta och bada den då pälsen är i fallning. I övrigt behöver rasen knappt någon pälvård då pälsen verkar smutsavstötande.
- **Hälsa:** Lundehunden är en allmänhet väldigt frisk liten hund som ofta lever länge. En sjukdom som finns i rasen är IL (inlöstmal lymfångektasi, kräkningar och diarré). Mer om sjukdomen finns på www.lundehund.se.
- **Mentalitet:** Alert och vaksamt temperament, med lätt till skall. En ganska självständig ras som därför kan vara svårmotiverad vid ex lydnadsträning. En norsk lundehund är inte rädd för att bekanta sig med nya miljöer och människor.

Lojal familjehund som älskar sin flock

Lundehunden är en av våra mest sällsynta raser med ett förflutet inom sjöfågeljakt. Rasen som att utvecklas till en smidig hund med vilja till samspel och närhet, något som fortsatt att präglade den till idag vara en följsam och trevlig sällskapshund.

TEXT Catharina Olsson - Linde FOTO Jessica de Jong och Getty Images

Norsk lundehund förekom längs kusten i Nordnorge under flera hundrar år. I beskrivningar från 1600-talet berättas om hur man jagade kunnagel med hund. Dagens lundehund kan härledas till Vaerøy, en av de yttersta öarna i Lofoten. Med modernare fångstmetoder kom lundehundens betydelse som brukshund att minskas i slutet av 1800-talet. Efter andra världskriget var rasen nästan utrotad, men genom ett vetenskapligt upplagt avspörgan kunde man rädda den till eftervärlden. Idag används lundehunden främst som sällskapshund. I Svenska Kennelklubbens rasstandard står att läsa:

"Norsk lundehund skall vara vaksam, energisk och livlig", en beskrivning som bara delvis beskriver lundehundens karaktär som även kan beskrivas som mild och vänlig.

ÄR NORSK LUNDEHUND ÄR EN RAS FÖR DIG?

■ Den här lilla hunden är så speciell att den är svår att kortfattat beskriva. En lundehund är en zoologisk raritet på många sätt. Förutom sin vighet i nacke och framben, har den minst sex fullt utvecklade tår på varje tass. Med extra långa kan den gripa tag i saker, och kan med dessa klättra i brant terräng. Rasen kan även "stänga öronen", genom att sätta ihop örontrösk. En lundehund har också något av ett eget kroppsspråk; den kan exempelvis gräda huvud och nos emot dina ben som en hälsning, ungefär som en nöjd katt. Till att temperament är det en energisk och livlig hund som också är modig och mycket uppmärksam. Den som får en nära relation med sin lundehund – och det behöver den för att vara lycklig – har en orädd och nyfiken kompis som hänger med på allt. Den är lugn och inte särskilt krävande, springer sällan själv på egen uppdrag. När det gäller motion räcker det långt med långa skogspromader, lite roliga skivvingar och kanske apportering. Lägg till möjligheter att balansera på stenar och kullarna träd så trivs den än bättre. En lundehund har en benägenhet att lätt skälla, ett tips är därför att dämpa det redan som valp. I rasen finns envishet och självständighet, den som vill kunna träna lydsskickster på hög nivå kanske därför ska välja en annan ras.

■ Mer om rasen hittar du på www.lundehund.se.

"Passar de flesta som har lite humor och tålamod"

Maria Karlsson som driver kennel Flokeheim har tre stycken norska lundehundar. – De är Solvi 4,5 år, Freydis 1 år och 10 månader och Astid står över 1 år, sedan har vi också två samojeder vid namn Whoppy 10 år och Sigrid 9 månader. Tyvärr för en lundehund tycker hon är att den är alert, anpassningsbar, unik och tillgiven. – Sedan är den ju också en zoologisk raritet med sina sex tår på varje tass. Vilken sorts hundägare tycker de rasen passar för? – Den kan passa de flesta, även nybörjare som har lite humor och tålamod, men man bör läsa på om rasen innan som med de flesta raser.

Något man bör vara medveten om tycker hon är att rasen kan ha några temperamentsdrag. – Det gör att man bör tänka på vilket foder den äter och att den lever ett ganska stressfritt liv. Den kan också ha lätt till skall, i vissa fall kan den vara rädd för vissa ljud, till exempel åska eller fyrverkerier. – Det finns också en sjukdom inom rasen som kallas IL (inlöstmal lymfångektasi) då rasen är ett släktad där lymföretstet kroppens och då särskilt den del som lymföretstet som ligger runt tarmen, inte fungerar och blockeras så att lymfa läcker från lymflederna och ut i tarmen och omkringliggande vävnad. Den sjukdomen Maria nämner är mest hos rasen är dens mångsidighet och kärleksfulla sätt till sin familj.

